

Foras na Gaeilge

Miontuairiscí Chruinnithe Boird Fhoras na Gaeilge don bhliain 2024

Dáta	Leathanach
26 Eanáir	02
8 Márta	07
26 Aibreán	13
28 Meitheamh	21
13 Meán Fómhair	
01 Samhain	
13 Nollaig	

**Miontuairiscí ón 208ú Cruinniú Boird a tionóladh Dé hAoine 26 Eanáir 2024
i gCeannáras Fhoras na Gaeilge, 63-66 Sráid Amiens, Baile Átha Cliath.**

I láthair: R. Uí Chollatáin (Cathaoirleach), N. Ní Chiaráin, C. Mac Giolla Mhín, D. Mac Cárthaigh, F. Nic Giolla Chatháin, W. Majekodunmi, L. Rushe, M. Ní Chonghaile

Ar líne: D. Ó Brolcháin, C. McGuinness (Leaschathaoirleach), L. Ní Riada

Ag freastal: S. Ó Coinn (Príomhfheidhmeannach), P. Deeds (Leas-Phríomhfheidhmeannach, Stiúrthóir Seirbhísí Oideachais), E. Ní Chorráin, B. Mac Craith, S. Ó hEidhin agus S. Keating

Leithscéalta: I. Ó Dochartaigh. K. Ó hEadhra

01. Fáilte ón gCathaoirleach

Chuir an Cathaoirleach fáilte roimh gach duine a bhí i láthair.

02. Gnó an Chathaoirligh

Luaigh an Cathaoirleach na nithe seo a leanas:

- Go mbeadh tréimhse C. McGuinness mar Leaschathaoirleach thart ar an 29 Eanáir 2024.
  - Ghabh C. McGuinness a bhuíochas as an deis a bheith ag feidhmiú i ról an Leaschathaoirligh, agus ghabh sé a bhuíochas leis an gCathaoirleach as a tacaíocht.
  - Míníodh gur tuigeadh go raibh socrú déanta maidir le hainmniúcháin an Rialtais ó thuaidh, go mbeadh ainmniúchán de chuid an SDLP ina Leaschathaoirleach ar feadh dhá bhliain ón 29 Eanáir 2024, ach go rabhthas ag fanacht le comhfhreagras ón CATT leis sin a dheimhniú. Míníodh go raibh an t-údarás ag an mBord, idir an dá linn, Leaschathaoirleach a cheapadh.
  - Mhol an Leaschathaoirleach D. Ó Brolcháin don ról. Chuir D. Ó Brolcháin in iúl go raibh sé sásta glacadh an ainmniúcháin, agus ghabh sé a bhuíochas leis an mBord as an ainmniúchán. Glacadh leis an moladh d'aon ghuth.
  - Gabhadh buíochas le C. McGuinness as a thréimhse mar Leaschathaoirleach.
- Mhínigh an Príomhfheidhmeannach, toisc nach bhfuil deimhniú i gcomhfhreagras ón CATT ann go fóill, go mbeadh cinneadh ón mBord de dhíth le híoc na táille méadaithe (€9,830/ £6,690) a bhí ag dul le ról an Leaschathaoirligh a cheadú.
  - Glacadh le moladh go n-íocfaí an táille mhéadaithe (€9,830/ £6,690) leis an Leaschathaoirleach.

03. Miontuairiscí ón 15 Nollaig 2023

Glacadh leis na miontuairiscí ón 15 Nollaig 2023.

04. Nithe ag éirí as na miontuairiscí

Bhí na nithe seo a leanas ag éirí as na miontuairiscí:

- Iarradh uasdátú ar dheacrachtaí maoinithe Scéim Forbartha Líonraí Gaeilge (SFLG) a luadh ar leathanach 3.
  - Míníodh go mbeadh deireadh le tréimhse reatha SFLG i Nollaig 2024, ach nach mbeadh an t-airgead ag Foras na Gaeilge sa bhuiséad reatha le cur le ciste na scéime don chéad bhabhta trí bliana eile – 2025-2027. Míníodh go raibh plé ar siúl leis an

Roinn ó dheas maidir le SFLG a chur san áireamh sa phróiseas pleanála teanga. Dá ndéanfaí sin, bheadh maoiniú ag teacht díreach ón Roinn ó dheas, seachas as buiséad bonnlíne Fhoras na Gaeilge, agus d'fhéadfaí cur leis an líon grúpaí agus leis an deontas a bheadh a fháil ar an dóigh sin.

- Míníodh go raibh cruinnithe socraithe leis an gceist a phlé leis an dá roinn.
- Luadh go mbeadh cruinniú ann le hArd-Stiúrthóir RTÉ, Kevin Bakhurst, ar an 30 Eanáir 2024 faoi dhualgais RTÉ i leith na Gaeilge, agus Creidim Ionat.

05. Baol coimhlintí leasa

Chláraigh na daoine seo a leanas baol coimhlint leasa:

- S. Ó hEidhin le cáipéisí Chlár na Leabhar Gaeilge

06. Moladh i leith bhallaíocht athbhreithnithe Choistí an Bhoird

Ag an bpointe seo den chruinniú tháinig D. Mac Cárthaigh

Chuir an Cathaoirleach a moltaí maidir le ballraíocht athbhreithnithe na gCoistí in iúl don Bhoird. Míníodh na moltaí a rinneadh agus bhí plé ann. Faomhadh an bhallaíocht nua.

07. Tuairisc na hArdbhainistíochta

Chuir an Príomhfheidhmeannach Tuairisc na hArdbhainistíochta i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith. Pléadh na pointí seo a leanas:

- Luadh go bhfuil líon ard folúntas fós ann agus go mbíonn líon íseal iarrthóirí ann.
- Luaigh an Príomhfheidhmeannach go bhfuil cruinnithe déanta aige féin nó ag Foireann Ardbhainistíochta Fhoras na Gaeilge le hionadaithe ó chuid mhaith de na comhairlí áitiúla anois.
- Mhínigh an Stiúrthóir Seirbhisí Forbartha go bhfuil dul chun cinn déanta leis an Luacháil ar an gCur Chuige Comhpháirtíochta, go bhfuil Céim 1 den suirbhé le bheith scaipthe ar an mórphobal go luath agus go mbeidh torthaí an tsuirbhé agus anailís orthu ann i Mí Aibreáin.
- Faomhadh €50,000 do Leabhair Pháistí Éireann le haghaidh feachtais do leabhair Ghaeilge do dhaoine óga i gcomhar le Foras na Gaeilge tríd an Scéim Tharmhligin.
- Rinneadh plé ar an cheist go ndéanfaí iarratas le Foras na Gaeilge a chur le Rollaí Ainmniúcháin Sheanad Éireann le go bhféadfadh Foras na Gaeilge ainmniúcháin a dhéanamh do thoghcháin Sheanad Éireann. Pléadh an cur chuige agus an dóigh a roghnófaí daoine lena n-ainmniú, agus aontaíodh gur lorg spéise poiblí ab fhearr, agus moladh le cur faoi bhráid an Bhoird bunaithe air sin.
- Aontaíodh go mbeidh critéir le leagan síos don cheapachán, gur duine a thuigeann saol na Gaeilge a bheadh i gceist, agus go bhfaighfí gealltanais uathu gur Gaeilge a labhróidís sa Seanad.
- Moladh iarratas a dhéanamh ainm Fhoras na Gaeilge a chur leis an bPainéal Riaracháin mar chéad rogha agus leis an bPainéal Saíochta agus Oideachais mar an dara rogha.

08. Cur i láthair - Gael Linn – Foireann Ghaelbhratach

Rinne E. Ní Bhraonáin ó fhoireann Ghael Linn cur i láthair ar an nGaelbhratach agus bhí plé ina leith. Luadh na rudaí seo a leanas:

- Cuireadh in iúl go raibh deichniúr anois fostaithe ar fhoireann Ghaelbhratach leis an maoiniú breise a chur an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán ar fáil.

- Luadh go bhfuil grúpa príomhoidí i mBéal Feirste a d'fhéadfadh a bheith ina chabhair agus an Ghaelbhratach á cur chun cinn ó thuaidh.
- Dúradh go bhfuil an chuma ar an scéal go mbeidh 50% de liosta feithimh Ghaelbhratach glanta faoi dheireadh 2024.

Ag an bpointe seo den chruinniú, d'fhág L. Rushe

09. Tuairisc ó Choistí an Bhoird

a) Coiste Osradhairc:

Thug Cathaoirleach an Choiste achoimre ar na nithe a pléadh ag an gcruinniú den Choiste Osradhairc agus bhí plé ina leith. Luadh na nithe seo a leanas:

- Gabhadh buíochas le C. McGuinness agus é ag éirí as a ról mar Leaschathaoirleach.
- Chuir an Cathaoirleach in iúl go bhfuil litreacha faoi easpa maoinithe don Ghaeilge á réiteach faoi láthair lena gcur chuig Teachtaí Dála.

b) Coiste na nDeontas:

Thug Cathaoirleach an Choiste achoimre ar na nithe a pléadh ag an gcruinniú de Choiste na nDeontas agus bhí plé ina leith. Pléadh na nithe seo a leanas:

- Tugadh suntas do nóta eolais maidir le leasú buiséid Ghaeloideachais.
- Faomhadh an maoiniú seo faoi Scéim na bhFeilte:

Ainm na hEagraíocht	Dáta Tosaithe an Tionscadail	Dáta Deiridh an Tionscadail	Méid Molta £	Méid Molta €
1. Cumann Cultúrtha Mhic Reachtain	29/02/2024	02/03/2024	£2,800.00	
2. Raidió Fáilte	31/01/2024	03/02/2024	£2,450.00	
3. Coiste Forbartha Charn Tóchair	01/02/2024	27/05/2024	£2,450.00	
4. Glór Cheatharlach	05/03/2024	05/03/2024		€700.00
5. An Gaeláras Ltd Cultúrlann Uí Chanáin	01/03/2024	17/03/2024	£1,600.00	
6. Ionad Uíbh Eachach	02/02/2024	31/05/2024	£1,550.00	
7. Gaelphobal Ard Mhacha Theas	03/03/2024	10/03/2024	£1,600.00	
8. An Clár as Gaeilge	29/02/2024	08/03/2024		€1,350.00
9. Aonach Mhacha	01/03/2024	16/03/2024	£1,600.00	
10. Glór Léim an Mhadaidh	01/03/2024	17/03/2024	£1,050.00	
11. Cill Dara le Gaeilge	01/03/2024	17/03/2024		€2,000.00

- Faomhadh maoiniú €11,500 do IMRAM do dhá thionscadal a bhaineann le Gaeilge na hAlban: Buile Shuibhne agus Ó Stáisiún go Stáisiún, faoi Scéim Tionscadal Colmcille 2023.

Ghabh an Cathaoirleach a buíochas le gach Coiste agus ball as an obair a rinne siad le dhá bhliain anuas.

10. An Treo Straitéiseach

Pléadh tuairiscí ó na cruinnithe an 22 Aibreán 2023 agus an 3 Samhain 2023. Luadh na rudaí seo a leanas:

- Ardaíodh ceist faoin easpa cinnteachta a bhaineann le hOifigigh Pleanála Teanga.
- Moladh bealaí a fhorbairt le fáilte a chur roimh dhaoine nua isteach i saol na Gaeilge, teifigh agus inimircigh san áireamh.

Chláraigh an Cathaoirleach a buíochas don Chlárbhainisteoir Pleanála Corparáidí as a chuid oibre ar an Treo Straitéiseach.

Ag an bpointe seo den chruinniú d'fhág D. Mac Cárthaigh

- Fiosraíodh an bhféadfaí an comhairliúchán ar an Treo Straitéiseach a dhéanamh ag am difriúil sa bhliain toisc go gcaillfí daoine i rith an tSamhraidh.
- Aontaíodh athbhreithniú a dhéanamh ar an sceideal agus dréacht nua a thabhairt chuig an gcéad chruinniú Boird eile.

Ag an bpointe seo den chruinniú d'fhill D. Mac Cárthaigh

11. Tuairisc ó Chomhchoiste Gaeilge Choimisiún na Meán & Fhoras na Gaeilge.

Chuir an Stiúrthóir Seirbhísí Corparáideacha tuairisc ó Chomhchoiste Gaeilge Choimisiún na Meán & Fhoras na Gaeilge i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith. Luadh na rudaí seo a leanas:

- Luadh go bhfuil dhá rud mór ag teacht in 2024: athbhreithniú ar na meáin ina mbeidh ról ag an gCoiste, agus athbhreithniú ar bhallaíocht an Choiste féin.
- Moladh go ndéanfaí sainmhíniú ar cad is clár Gaeilge ann i dtaca leis na scéimeanna maoinithe a shoiléiriú.
- Fiosraíodh an bhféadfaí ionadaí ón tuaisceart a cheapadh ar an gCoiste.

12. Ráiteas Caiteachais go Nollaig 2023

Chuir an Stiúrthóir Seirbhísí Corparáideacha an Ráiteas Caiteachais go dtí an 31 Nollaig 2023 i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith. Luadh na rudaí seo a leanas:

- Go raibh na fuílligh a bhí fágtha ag deireadh na bliana laghdaithe thar na blianta, agus mar a dhéantaí blianta eile, go mbeifí ag iarraidh cead ó na ranna na fuílligh a chur le buiséad na chéad bhliana eile.
- Rinneadh tagairt do na brúnna éagsúla buiséid a bheadh ann in 2024.

13. Comhfhreagras

Ní raibh aon rud ann

14. Aon ghnó eile

D'iarr an Cathaoirleach ar chomhaltaí a ndícheall a dhéanamh freastal ar ócáidí in 2024.

Aontaíodh go gcuirfí sceideal do na cruinnithe Boird in 2024 ar Decision Time.

15. An chéad Chruinniú Boird eile

Meabhraíodh do dhaoine go mbeidh an chéad chruinniú Boird eile ar siúl ar an 8 Márta i mBéal Feirste.

Regina Uí Chollatáin

Regina Uí Chollatáin

Cathaoirleach

30 Aibreán 2024

Tinreamh ag Cruinnithe Boird in 2024

R. Uí Chollatáin	✓						
C. McGuinness	✓						
K. Ó hEadhra	X						
D. Ó Brolcháin	✓						
L. Rushe	✓						
F. Nic Giolla Chatháin	✓						
I. Ó Dochartaigh	X						
W. Majekodunmi	✓						
N. Ní Chiaráin	✓						
M. Ní Chonghaile	✓						
C. Mac Giolla Mhín	✓						
L. Ní Riada	✓						
D. Mac Cárthaigh	✓						

Miontuairiscí ón 209ú Cruinniú Boird a tionóladh Dé hAoine 8ú Márta 2024 i Spórtlann na hÉireann, Páirc Radharc na bhFeá, Bóthar na bhFál, Béal Feirste

I láthair: R. Uí Chollatáin (Cathaoirleach), N. Ní Chiaráin, C. Mac Giolla Mhín, D. Ó Brolcháin (Leaschathaoirleach), I. Ó Dochartaigh agus K. Ó hEadhra

Ar líne: C. McGuinness, F. Nic Giolla Chatháin, W. Majekodunmi agus L. Ní Riada

Ag freastal: S. Ó Coinn (Príomhfheidhmeannach), P. Deeds (Leas-Phríomhfheidhmeannach), E. Ní Chorráin, B. Mac Craith, S. Ó hEidhin agus C. Ní Chonghaile.

Leithscéalta: D. Mac Cárthaigh, M. Ní Chonghaile agus L. Rushe,

01. Fáilte ón gCathaoirleach

Chuir an Cathaoirleach fáilte roimh gach duine a bhí i láthair chuig an Spórtlann i gColáiste Feirste. Rinne an Príomhoide Mícheál Mac Giolla Ghunna cur i láthair ar an Choláiste agus ar an Spórtlann féin.

Threaslaigh an Bord leis as an tsárobair atá ar siúl sa choláiste a bhfuil os cionn 950 scoláire ag freastal anois air.

02. Gnó an Chathaoirligh

Luaigh an Cathaoirleach na nithe seo a leanas:

- Míníodh go mbeadh ar an Stiúrthóir Seirbhísí Foilsitheoireachta, Foclóireachta agus Téarmaíochta, E. Ní Chorráin an cruinniú a fhágáil le dul chuig nochtadh na plaice goirne a bhfuil urraíocht déanta ag Foras na Gaeilge uirthi, in ómós don scoláire, scríbhneoir agus aistritheoir Gaeilge, Maighréad Nic Mhaicín, i Scoil Naomh Dominic inniu Lá Idirnáisiúnta na mBan.
- Cuireadh in iúl go raibh an litir a pléadh ag an chruinniú deireanach curtha ag an gCathaoirleach chuig Teachtaí Dála uile an Rialtais le buairt an Bhoird a chur in iúl faoin dóigh a raibh an Rialtas ag caitheamh le maoiniú don Ghaeilge i bhfianaise an eolais a cuireadh ar fáil ar Tuairisc.ie nach bhfuarthas de mhéadú ar an mbuiséad don Ghaeilge sna meastacháin ach €4.2m in ainneoin gur iarradh os cionn €20m. Mhínigh sí go raibh teagmháil déanta aici leis an Aire Martin agus an Aire Stáit O'Donovan ag lorg cruinniú leo chun tacaíocht an Rialtais ó dheas agus cúrsaí buiséid a phlé.
  - Chuir sí in iúl go raibh cruinniú aici féin agus ag baill den Fheidhmeannas sinsearach leis an Aire Stáit. Míníodh gur cuireadh ar a shúile don Aire Stáit go bhféadfadh Rialtas na hÉireann cur le buiséad Fhoras na Gaeilge in ainneoin an struchtúir mhaoinithe Thuaidh Theas. Míníodh mar shampla, gur cinneadh don Rialtas ó dheas amháin iachall a chur ar Fhoras na Gaeilge na costais phinsin a bhain le Foras na Gaeilge agus go stairiúil le Bord na Gaeilge a íoc as an mbuiséad bonnlíne. Mhínigh sí go raibh treoir aontaithe in 2009 do ranna urraíochta na bhforas Thuaidh Theas uilig gur chóir gan íocaíochtaí pinsin a íoc as an mbuiséad bonnlíne, ach nár chuir an RTCEGS&M an treoir sin i bhfeidhm go dtí seo. Mhínigh sí go raibh na costais sin anois os cionn €700k sa bhliain.
- Chuir an Cathaoirleach in iúl nach bhfuarthas freagra ón Aire Martin ar a hiarratas ar chruinniú.

- D'iarr an Bord téacs na litreach a fheiceáil, agus aontaíodh go gcuirfí sin ar fáil ar Decision Time d'aon bhall boird ar theastaigh uaidh /uaithi é a fheiceáil.

03. Miontuairiscí ón 26ú Eanáir 2024

Glacadh leis na miontuairiscí ón 26ú Eanáir 2024.

04. Nithe ag éirí as na miontuairiscí

Bhí na nithe seo a leanas ag éirí as na miontuairiscí:

- Maidir le 02. Gnó an Chathaoirligh
  - Níl scéal oifigiúil go fóill ón CATT maidir le ról an Leas-Chathaoirligh.
- Maidir le 07. Tuairisc na hArdbhainistíochta
  - Foras na Gaeilge a chur le Rollaí Ainmniúcháin Sheanad Éireann – Cuireadh in iúl gur glacadh lenár n-iarratas don Phainéal Saíochta agus Oideachais, agus go mbeadh páipéar á thabhairt chuig an mBord ag leagan amach dréacht-chur chuige maidir le roghnú duine lena n-ainm a chur chun tosaigh bunaithe ar an bplé ag Cruinniú Boird mhí Eanáir.

05. Baol coimhlintí leasa

Ní raibh aon choimhlint leasa ann.

06. Tuairisc na hArdbhainistíochta

Chuir an Príomhfheidhmeannach Tuairisc na hArdbhainistíochta i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith. Pléadh na pointí seo a leanas:

- Go raibh cruinniú dearfach le hArd Stiúrthóir RTÉ Kevin Bakhurst agus go mbeadh an feachtas Creidim Ionat á sheoladh i gcomhar le RTÉ mar chuid d'imeachtaí Lá Fhéile Padraig;
- Gur bhuail an Leas-Phríomhfheidhmeannach/Stiúrthóir Seirbhísí Oideachais agus an Stiúrthóir Seirbhísí Forbartha le hOifigeach Gaeilge agus le Dlíodóir Chomhairle Cathrach Bhéal Feirste maidir le polasaí Gaeilge na Comhairle;
- Go mbeadh moladh le cur faoi bhráid an chéad chruinnithe Boird eile chun síneadh ama a cheadú do Scéim Forbartha Líonraí Gaeilge a mbeidh deireadh le teacht leis an mbabhta reatha di faoi Nollaig 2024;
- An cruinniú a bhí ag an bPríomhfheidhmeannach agus baill eile den fhoireann Ard-Bhainistíochta leis an stiúrthóir nuacheaptha i gceannas ar chúrsaí teanga agus cultúir sa Roinn Pobal;
- Cruinniú a bhí ag an bPríomhfheidhmeannach le Príomhfheidhmeannach agus baill shinsearacha eile de chuid Chomhairle Lár Uladh le plé a dhéanamh ar an bhfreastal atá Comhairle Lár Uladh a dhéanamh ar phobal na Gaeilge ina gceantar agus ar na hullmhúcháin atá siad a dhéanamh don reachtaíocht teanga ó thuaidh;
- Cruinniú a bhí ag an bPríomhfheidhmeannach le Príomhfheidhmeannach agus baill eile foirne in Ionad Ealaíon & Cultúir Newgate, ionad nua i nDoire dírithe ar ghnéithe de chultúr an phobail Phrotastúnaigh ó thuaidh, agus a bhfuil maoiniú suntasach caipitil faighte aige ó Chiste an Oileáin Chomhroinnte;
- Ard Fheis Conradh na Gaeilge, agus rún a ritheadh ag Ard Fheis Conradh na Gaeilge a mhaigh “Go raibh ag teip ar Fhoras na Gaeilge mar struchtúr maoinithe”. Rinneadh plé fada ar an mhír seo, agus chuir Comhaltaí uile an Bhoird a míshástacht in iúl maidir leis an rún

agus leis an easpa measa a bhí léirithe ag Conradh na Gaeilge d’Fhoras na Gaeilge. Rinneadh plé ar leith ar an tionchar a bhíonn ag ráitis mar seo sna meáin ar chur chun cinn na Gaeilge faoi struchtúir oifigiúla an dá dhlínse. Chuir an Príomhfheidhmeannach agus Cathaoirleach in iúl go bhfuair siad comhfhreagras ó Chonradh na Gaeilge ar lorg cruinniú leis an mBord, agus go mbeadh an Cathaoirleach agus an Príomhfheidhmeannach ag iarraidh bualadh le Conradh na Gaeilge le míshástacht an Bhoird a chur in iúl;

- Cruinniú a bhí ag an Stiúrthóir Seirbhísí Forbartha le hionadaithe ó Amharclann na Mainistreach maidir le ceist na Gaeilge i gclár léirithe na hAmharclainne. Rinneadh tagairt don dráma nua ‘Na Péirsigh’ atá ar Stáitse na Péacóige faoi láthair;
- Go raibh plaic ghorm (a bhfuil urraíocht déanta ag FnaG uirthi) le nochtadh inniu Lá Idirnáisiúnta na mBan in ómós do Maighread Nic Mhaicín (1899-1983), Gaeilgeoir, aistritheoir, scríbhneoir agus scoláire Rúisise as an gClochán Liath, Co. Dhún na nGall, ó dhúchas agus bhain sí clú amach mar scoláire, mar theangeolaí Gaeilge agus Ruisise.
- Iarradh tuairisc ar dhul chun cinn leis an fhoclóir aonteangach ar líne don chéad chruinniú eile;
- Iarradh go gcuirfí eolas ar fáil don Bhord ar na dualgais atá ar RTÉ maidir le líon uaireanta a chraoladh i nGaeilge.

07. Tuairisc ó Choistí an Bhoird

D’aithin an Cathaoirleach ballraíocht nua na gcoistí nua agus ghabh sí buíochas le gach duine as na coistí nua a chur sa tsiúl go héifeachtach agus go poncúil.

a) Coiste Osradhairc:

Thug Cathaoirleach an Choiste achoimre ar na nithe a pléadh ag an chruinniú den Choiste Osradhairc agus bhí plé ina leith. Luadh na nithe seo a leanas:

- Aontaíodh ar na Téarmaí Tagartha don Choiste Osradhairc.
- Roghnaíodh Leas-Chathaoirleach an Choiste.
- Rinneadh plé ar na struchtúir athbhunaithe Thuaidh Theas agus ar chúrsaí maoinithe.

b) Coiste na nDeontas:

Thug Cathaoirleach an Choiste achoimre ar na nithe a pléadh ag an chruinniú de Choiste na nDeontas agus bhí plé ina leith. Pléadh na nithe seo a leanas:

Faomhadh an maoiniú seo leanas faoi Scéim Tionscadal Colmcille 2024:

Ainm na hEagraíochta	Méid Molta £
Conradh na Gaeilge, Boirche Íochtair	£8,700
Coiste Forbartha Charn Tóchair	£6,800
Raidió Fáilte	£8,500

Faomhadh an maoiniú seo leanas faoi Scéim na bhFeilte Glaoch 1, 2024:

Ainm na hEagraíochta	Méid Molta €	Méid Molta £
Líonra Leitir Ceanainn	€3,500	
Glór na Móna		£2,450
Comhlúadar Luimnigh	€2,800	
Cumann Gaelach, Muineachán	€2,250	
Pobal ar a'n Iúl		£1,250

Aontaíodh gur ar an Déardaoin, coicís roimh an chruinniú Bord @ 4pm a bheadh cruinnithe an choiste.

Rinneadh athbheithniú ar na téarmaí tagartha agus ghlac na baill leo.

c) **An Coiste Forbartha**

Tháinig coiste nua den Choiste Forbartha le chéile don chéad uair ar 28 Feabhra 2024, Ainmníodh Leas-Chathaoirleach an Choiste.

- Rinneadh athbheithniú ar na téarmaí tagartha agus ghlac na baill leo.
- D'aontaigh na baill go gcloífi leis an nós seanbhunaithe go dtionólfai cruinniú den Choiste Forbartha ar an gCéadaoin, roimh an gcuinniú Boird.
- Ar an ábhar go mbeidh próiseas comhairliúcháin an Treo Straitéisigh ann roimh an samhradh, ní bheidh deis an dréachtcháipéis don chomhairliúchán poiblí a fhaomhadh ag Cruinniú Boird. D'iarr Cathaoirleach an Choiste cead ón mBord go bhféadfaí an Coiste an dréacht don chomhairliúchán poiblí a cheadú thar ceann an Bhoird.

Thug an Bord cead don Choiste Forbartha i gcomhar le Cathaoirleach an Bhoird an dréacht don chomhairliúchán poiblí a cheadú.

08. Ráiteas Caiteachais 2024

Chuir an Stiúrthóir Seirbhísí Corparáideacha na cáipéisí seo faoi bhráid an Bhoird agus glacadh leo.

- Ráiteas Caiteachais agus buiséad 2024
- Achoimre ar Cheangaltais 2024
- Achoimre ar dhíscíobh 2023

Dréachtbhuiséad 2024

Chuir an Stiúrthóir Seirbhísí Corparáideacha dréachtbhuiséad 2024 faoi bhráid an Bhoird le faomhadh. Mhínigh sé nach raibh mórán athruithe ar an mbuiséad ó 2023:

- Beidh tacaíocht bhreise aon-uair ón Roinn ó dheas a chlúdóidh an chuid is mó den chostas a bhaineann le harduithe tuarastail le linn 2024;
- Beidh maoiniú eile ar fáil a chumhdóidh cuid de na costais a bhaineann le Líonraí Gaeilge ó thuaidh;
- Beidh maoiniú breise ar fáil ón Roinn ó dheas le haghaidh Chlár na Leabhar Gaeilge.

Cuireadh in iúl go bhfuil arduithe tagtha ar chostais agus ceangaltais atá ar an eagraíocht le blianta anuas agus nach bhfuil solúbthacht ar bith fágtha sa bhuiséad ag tús na bliana. Dá réir sin, ní bheidh aon soláthar ann chun an Ciste Tionscadal a mhaoiniú i mbliana.

Míníodh go raibh an buiséad leagtha amach de réir an eolais a bhí ar fáil faoi láthair, agus nach bhfuil eolas iomlán ar fáil maidir le buiséad bonnlíne an Fhorais Teanga go fóill. Míníodh nach mbeadh an t-eolas sin ar fáil go dtí deireadh mhí Aibreáin nuair a bheidh an próiseas a bhaineann le buiséad na ranna ó thuaidh curtha i gcrích.

09. Comhfhreagras

Chuir an Príomhfheidhmeannach in iúl gur tháinig dhá mhír chomhfhreagrais ó Chonradh na Gaeilge:

- a) Iarratas chun cur i láthair a dhéanamh ar an rún a ritheadh ag an Ard-Fheis a mhaígh “gur theip ar Fhoras na Gaeilge mar struchtúr maoinithe” agus plean fáis Chonradh na Gaeilge; agus
- b) Iarratas ar chruinniú le Cathaoirleach agus le Príomhfheidhmeannach Fhoras na Gaeilge

Léirigh an Bord a ndíomá agus a míshástacht maidir leis an rún a ritheadh ag Ard-Fheis Chonradh na Gaeilge. Pléadh an comhfhreagras agus aontaíodh gan cuireadh a chur ar Chonradh na Gaeilge mar nach nós leis an Bhord bualadh le grúpaí aonair sa tslí seo, ach gur chóir don Chathaoirleach agus don Phríomhfheidhmeannach bualadh leo le míshástacht an Bhoird a chur in iúl.

10. Aon ghnó eile

Ardaíodh ceist maidir leis an éiteas sna Ghaelcholáistí ó dheas i dtéarmaí sainchreidimh. Chuir an Stiúrthóir Oideachais in iúl go bhfiosródh sé an cheist agus go gcuirfí eolas ar fáil ar Decision Time roimh an chéad chruinniú Boird eile.

11. An chéad Chruinniú Boird eile

Meabhraíodh do dhaoine go mbeidh an chéad chruinniú Boird eile ar siúl ar an 26ú Aibreán i mBaile Átha Cliath.

Regina Uí Chollatáin

Regina Uí Chollatáin
Cathaoirleach
30 Meitheamh 2024

Tinreamh ag Cruinnithe Boird i 2024

R. Uí Chollatáin	✓	✓					
C. McGuinness	✓	✓					
K. Ó hEadhra	X	✓					
D. Ó Brolcháin	✓	✓					
L. Rushe	✓	X					
F. Nic Giolla Chatháin	✓	✓					
I. Ó Dochartaigh	X	✓					
W. Majekodunmi	✓	✓					
N. Ní Chiaráin	✓	✓					
M. Ní Chonghaile	✓	X					
C. Mac Giolla Mhín	✓	✓					
L. Ní Riada	✓	✓					
D. Mac Cárthaigh	✓	X					

**Miontuairiscí ón 210ú Cruinniú Boird a tionóladh Dé hAoine 26 Aibreán 2024
i gCeannáras Fhoras na Gaeilge, 63-66 Sráid Amiens, Baile Átha Cliath.**

I láthair: R. Uí Chollatáin (Cathaoirleach), D. Ó Brolcháin (Leaschathaoirleach), N. Ní Chiaráin, C. Mac Giolla Mhín, D. Mac Cárthaigh, F. Nic Giolla Chatháin, W. Majekodunmi, agus M. Ní Chonghaile.

Ar líne: K. Ó hEadhra, agus L. Ní Riada.

Ag freastal: S. Ó Coinn (Príomhfheidhmeannach), P. Deeds (Leas-Phríomhfheidhmeannach, Stiúrthóir Seirbhísí Oideachais), B. Mac Craith, E. Ní Chorráin, S. Ó hEidhin, agus S. Keating.

Leithscéalta: I. Ó Dochartaigh, L. Rushe, agus C. McGuinness.

01. Fáilte

Chuir an Cathaoirleach fáilte roimh gach duine a bhí i láthair.

02. Gnó an Chathaoirligh

Luaigh an Cathaoirleach na nithe seo a leanas:

- Go mbaineann an-tábhacht le dearbhuithe leasa atá suas chun dáta, go bhfuil sé riachtanach foirmeacha nua a chur isteach chomh luath is atá athrú sonraí ann, agus go bhfuil sé indéanta rochtain ar cháipéisí a bhaint má cheapann comhalta Boird go bhfuil baol coimhlint leasa ann.
- Go bhfuil machnamh cás ar chás le déanamh nuair nach bhfuil baint a thuilleadh ag duine le rud a chruthaigh coimhlint leasa féideartha roimhe seo.
- Meabhraíodh do dhaoine go bhfuil an polasaí ar dhearbhuithé leasa ar fáil ar Decision Time le léamh.

03. Miontuairiscí 08 Márta 2024

Glacadh leis na miontuairiscí ón 08 Márta 2024.

04. Nithe ag éirí as na miontuairiscí

D'éirigh na nithe seo a leanas as na miontuairiscí:

- Dúradh go bhfuil cruinniú á lorg leis an Aire Stáit Thomas Byrne T.D.
- Chuir an Cathaoirleach in iúl nach raibh freagra faighte ar a hiarratas ar chruinniú leis an Aire Catherine Martin T.D.
- Luadh go raibh cruinniú ann le toscaireacht ó Chonradh na Gaeilge inar pléadh foclaíocht an rúin a cuireadh faoi bhráid Ard-Fheis Chonradh na Gaeilge.
  - Rinneadh plé ar chomhdháil lae d'earnáil na Gaeilge chun daoine a chur ar an eolas faoi obair Fhoras na Gaeilge agus faoi earnáil na Gaeilge go ginearálta.
- Míníodh go raibh cruinniú ann le hullmhúchán a dhéanamh don chruinniú den CATT a bheidh ar siúl ar an 29 Bealtaine. Chuir an Príomhfheidhmeannach in iúl:
  - Go raibh an chuma air nach mbeadh ceist mhaoiniú Fhoras na Gaeilge ar an gclár; agus
  - Gur iarr Foras na Gaeilge go mbeadh an deis ann feasta Gaeilge a labhairt ag na cruinnithe.

- Míníodh freisin go bhfuil triúr Comhaltaí fós le hainmniú (beirt ag an Rialtas ó dheas agus duine amháin ag an Rialtas ó thuaidh).
- Léiríodh díomá gurbh éigin deireadh a chur leis an gCiste Tionscadal i mbliana as siocair nach raibh maoiniú go leor ann lena aghaidh, de bharr brú eile buiséid.
- Cuireadh ceist faoin gcruinniú a bhí ag an Leas-Phríomhfheidhmeannach/Stiúrthóir Seirbhísí Oideachais le Comhairle Cathrach Bhéal Feirste maidir le polasaí Gaeilge na Comhairle.
- Moladh plé a dhéanamh sa todhchaí ar an gcur chuige maidir le méadú ar mhaoiniú Fhoras na Gaeilge, mar gur léir nár tháinig aon rud suntasach as na cruinnithe éagsúla go dtí seo.
  - Iarradh ar an bhFeidhmeannas plépháipéar a ullmhú air seo don chéad chruinniú eile a chuimseodh ról féideartha don Phríomhfheidhmeannach agus don Bhord.

05. Baol coimhlintí leasa

Chláraigh na daoine seo a leanas baol coimhlint leasa:

- F. Nic Giolla Chatháin le moltaí faoi Scéim na gCompántas Drámaíochta agus Scéim na Mórimeachtaí Ealaíon ó Choiste na nDeontas.
- P. Deeds le moltaí faoin Scéim Forbartha Líonraí Gaeilge ó Choiste na nDeontas.

06. Tuairisc na hArdbhainistíochta

Chuir an Príomhfheidhmeannach Tuairisc na hArdbhainistíochta i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith. Pléadh na pointí seo a leanas:

- Gur bhuail an Príomhfheidhmeannach agus Stiúrthóir Seirbhísí Forbartha le Cathaoirleach an Choiste Gnóthaí Corparáideacha de chuid Chumann na gComhairlí Cathrach agus Contae maidir le bunú fóram pleanála teanga do Phríomhfheidhmeannaigh an rialtais áitiúil ó dheas. Míníodh go mbeadh sé i gceist gurb iad Údarás na Gaeltachta agus Foras na Gaeilge a dhéanfadh comhchathaoirleacht ar na cruinnithe.
- Dúradh go raibh an dara seisiún oiliúna frithchlaontachta ag foireann Fhoras na Gaeilge agus gur éirigh go maith léi.
  - Fiosraíodh arbh fhéidir le Foras na Gaeilge ráiteas a chur amach in aghaidh agóidí ciníocha, agus moladh an tacaíocht atáimid a léiriú do ‘Céad Míle Fáilte’, a bheidh á seoladh go luath.
- Gur cuireadh in iúl ag an gcruinniú ullmhúcháin don chruinniú den CATT nach mbeadh athrú buiséid le plé ag an gcruinniú den CATT i mí na Bealtaine.
  - Luaigh an Príomhfheidhmeannach go raibh cruinniú á shocrú leis an Aire Airgeadais ó thuaidh, Caoimhe Archibald CTR, le buiséad Fhoras na Gaeilge a phlé.
- Go raibh cruinniú ag an fhoireann Ard-Bhainistíochta le hArd-Rúnaí nuacheaptha na Roinne Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus na Meán.
- Cuireadh an cheist ar tháinig toradh ar bith as an gcruinniú le hionadaithe sinsearacha de chuid na Roinne Oideachais ó thuaidh. Dúradh go raibh plé fiúntach ann agus gur aontaíodh go mbeadh cruinniú eile ann.

- Pléadh moladh go bhféadfaí leas a bhaint as Mír 3 (Cinntí Práinneacha) den Scéim Tharmligin i gcás íocaíochtaí athdháilte a chaithfí a dhéanamh roimh an chéad chruinniú Boird eile.
  - Rinneadh plé ar Mhír 3 den Scéim Tharmligin a thugann cead i gcásanna práinneacha don Phríomhfheidhmeannach, i gcomhairle leis an gCathaoirleach, íocaíochtaí a cheadú, a thiocfadh de ghnáth faoi bhráid an Bhoird lena gceadú. Iarradh míniú ar chás práinneach i gcás na Scéime Tarmiligin. Míniódh gurb ionann cás práinneach agus cás a bhfuil tábhacht ann go mbeidh an t-airgead ceadaithe roimh an gcéad chruinniú Boird eile, mar shampla sa chás go mbeadh an deontas rómhall dá bhfanfaí leis an gcéad chruinniú Boird eile.
  - Iarradh go mbeadh plé ann ag an gcéad chruinniú Boird eile faoi na tosaíochtaí atá ann don athdháileadh.

Ag an bpointe seo den chruinniú, d’fhág K. Ó hEadhra
Glacadh leis an moladh.

06B. Próiseas roghnúcháin d’iarrthóir do Sheanad Éireann

- Cuireadh próiseas molta roghnúcháin d’iarrthóir do Sheanad Éireann i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith. Luadh na rudaí seo a leanas:
  - Aontaíodh go mbeadh líofacht Ghaeilge an duine a cheapfar an-tábhachtach.
  - Aontaíodh go mbeadh meitheal Boird ann le duine a cheapadh. Aontaíodh go mbeadh triúr Comhaltaí Boird, duine amháin ó fheidhmeannas Fhoras na Gaeilge agus duine neamhspleách ar an meitheal.
  - Glacadh leis an bpróiseas molta.
  - Aontaíodh go gcaithfeadh iarrthóirí a bheith ábalta a bhfeachtas toghchánaíochta féin a reáchtáil.

06C. Maoiniú breise d’athchlónna An Gúm agus An tÁisaonad

- Glacadh go siarghabhálach le moladh maidir le deontas £110,282 (€126,761) don Áisaonad Lán-Ghaeilge a cheadaigh an Cathaoirleach agus an Príomhfheidhmeannach tríd an Scéim Tharmligin le haghaidh athchlónna.

06D. Nuashonrú ar an tionscadal foclóireachta

Cuireadh páipéar nuashonraithe ar an tionscadal foclóireachta i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith. Dúradh na rudaí seo a leanas:

- Go bhfuil an tionscadal ar sprioc.
- Go bhfuil teicneolaíocht nua ag teacht chun cinn agus go bhfuil ceist le réiteach maidir le heagarthóireacht shinsearach, agus go mbeadh páipéar ar an ábhar sin le teacht faoi bhráid an Bhoird ag an gcéad chruinniú Boird eile.

Glacadh le Tuairisc na hArd-Bhainistíochta.

07. Cur i láthair don Bhord

Tháinig A. Ní Bhriain, Oifigeach Forbartha Gaeilge CLG na Mumhan isteach sa chruinniú chun cur i láthair a dhéanamh ar an gcomhthionscadal le CLG na Mumhan atá á chómhaoiniú ag Foras na Gaeilge agus bhí plé ina leith.

Ghabh an Cathaoirleach buíochas le Comhairle Cúige CLG na Mumhan as a gcomhpháirtíocht agus leis an Oifigeach Forbartha Gaeilge as a cur i láthair don Bhord, agus tréaslaíodh a cuid oibre léi.

08. Tuairisc ó Choistí an Bhoird

a) Coiste Osradhairc:

Thug Cathaoirleach an Choiste achoimre ar na nithe a pléadh ag an gcrúinniú den Choiste Osradhairc agus bhí plé ina leith. Luadh gur pléadh na nithe seo a leanas:

- Tosaíochtaí agus pleananna Fheidhmeannas Fhoras na Gaeilge do 2024.
- Na deacrachtaí leis an gcóras comhtháite iarratas.
- Na pleananna don chéad chruinniú institiúideach eile den CATT.

b) Coiste na nDeontas:

Ar an ábhar nach raibh Cathaoirleach an Choiste i láthair, thug Leas-Chathaoirleach an Choiste achoimre ar na nithe a pléadh ag an gcrúinniú de Choiste na nDeontas agus bhí plé ina leith. Pléadh na nithe seo a leanas:

Ag an bpointe seo den chruinniú, d'fhág P. Deeds an cruinniú

- Ceadaíodh síneadh ama 24 mhí ó 01 Eanáir 2025 go 31 Nollaig 2026 don 36 deontaí reatha de chuid na Scéime Forbartha Líonraí Gaeilge leis an gcoinníoll gur féidir dáta tosaigh an chéad bhabhta eile den scéim a thabhairt chun tosaigh sa chás go dtiocfar ar réiteach ar cheist an mhaoinithe laistigh d'achar ama níos luaithe. Ceadaíodh na suimeanna seo a leanas:

Muintir Chrónáin	€94,000.00
Líonra Leitir Ceanainn	€94,000.00
Gael-fhorbairt na Gaillimhe	€94,000.00
An Clár as Gaeilge	€94,000.00
Gaeilge Locha Riach	€94,000.00
Togra Mhaigh Eo	€94,000.00
Glór Cheatharlach	€94,000.00
An Cumann Gaelach Muineachán	€94,000.00
Cill Dara le Gaeilge	€94,000.00
Cumann Gaelach na hEaglaise	€94,000.00
Comhlúadar Luimnigh	€94,000.00
Comhlúadar Thamhlachta	€94,000.00
Glór Inis Eoghain	€30,000.00
Gaeilge Nuada	€30,000.00
Craobh Pheadair Uí Dhubhda	€30,000.00
Pobal Gaeilge 15	€30,000.00
Ionad Uíbh Eachach	£82,000.00
Coiste Forbartha Charn Tóchair	£82,000.00

Glór na Móna	£82,000.00
Cumann Cultúrtha Mhic Reachtain	£82,000.00
Gaelphobal Ard Mhacha Theas	£82,000.00
Gael na nGlinntí	£82,000.00
Glór na Speiríní	£82,000.00
Ionad na Fuiseoige	£82,000.00
Conradh na Gaeilge Boirche Íoctair	£82,000.00
Pobal ar A'n Iúl	£82,000.00
Cumann Gaelach Leath Chathail	£82,000.00
Glór Uachtair Tíre	£82,000.00
An Droichead	£82,000.00
Croí Éanna	£82,000.00
Cairde Uí Néill	£82,000.00
Glór Dhún Geimhin	£26,000.00
Tús Nua	£26,000.00
Glór Léim an Mhadaigh	£26,000.00
Craobh an Iúir	£26,000.00
Aonach Mhacha	£82,000.00

Ag an bpointe seo den chruinniú, d'fhill P. Deeds

- Pléadh an moladh go gcuirfí maoiniú breise ar fáil don dá líonra Gaeilge ó thuaidh, agus iarradh ar an bhFeidhmeannas iarracht a dhéanamh teacht ar mhaoiniú breise don dá líonra ó thuaidh chun go mbeadh an leibhéal maoinithe ar comhchéim leis na trí líonra ó dheas.
- Glacadh le moladh Choiste na nDeontas agus ceadaíodh deontas breise nach mó ná £29,000 an ceann don dá Líonra ó thuaidh.

<i>Iarratasóir</i>	<i>Deontas molta</i>
Glór na Móna (Iarthar Bhéal Feirste)	£29,000
Coiste Forbartha Charn Tóchair (Carn Tóchair)	£29,000

Ag an bpointe seo den chruinniú, d'fhág F. Nic Giolla Chatháin

- Ceadaíodh na deontais seo a leanas faoi Scéim na gCompántas Drámaíochta Proifisiúnta agus Amaitéarach 2024:
  - €27,000 do Stiúideo Cuan.
  - £6,400 do Choiste Forbartha Charn Tóchair.
  - £6,400 do Ghaelphobal Ard Mhacha Theas.
  - Cuireadh in iúl go mbeadh athbhreithniú á dhéanamh ar an scéim do 2025.
- Ceadaíodh na deontais seo a leanas faoi Scéim na Mór-Imeachtaí Ealaíon 2024:
  - £8,000 do Chumann Cultúrtha Mhic Reachtain.
  - €15,400 do Stiúideo Cuan.
  - Cuireadh in iúl go mbeadh athbhreithniú á dhéanamh ar na treoirlínte agus ar an bhfoclaíocht atá in úsáid sna scéimeanna seo.

Ag an bpointe seo den chruinniú, d'fhill F. Nic Giolla Chatháin

- Tugadh suntas do nóta eolais maidir le Scéim na bhFéilte 2024.
- Ceadaíodh na deontais seo a leanas faoi Scéim na gCampaí Samhraidh:

Eagraíocht	€ Molta	£STG Molta
Glór na Móna		£1,750.00
Cumann Gaelach Leath Chathail		£1,750.00
Glór na Spéiríní		£1,750.00
Glór Uachtar Tíre		£1,750.00
Cultúrlann McAdam O’Fiaich		£1,750.00
Naíscóil Charn Tochar		£1,750.00
Cumann Cultúrtha Mhic Reachtain		£1,750.00
Conradh na Gaeilge Boirche Íochtar		£1,750.00
An Droichead		£1,750.00
Ionad Uibh Eachach		£1,750.00
Croí Éanna		£1,750.00
Ógras – Baile an Mhuileann	€2,500.00	
Ógras – Baile an Bhunannaigh	€2,500.00	
Ógras – Baile Uí Thadhig	€2,500.00	
Ógras – Dún Dealgan	€2,500.00	
Ógras – Gaelscoil Mhic Amhlaigh	€2,500.00	
Ógras – Léim an Bhradáin	€2,500.00	
Ógras - Marino	€2,500.00	
Ógras - Nás	€2,500.00	
Ógras – Nás Réalta	€2,112.50	
Ógras – Trá Lí	€2,500.00	
Pobal ar an Iúl		£1,750.00
Togra Mhaigh Eo	€1,585.00	
Áras na nGael	€2,500.00	
Cairde Uí Néill		£1,750.00
Gaeilge Locha Riach	€2,500.00	
Coiste Forbartha Charn Tóchair		£1,750.00
Líonra Leitir Ceanainn	€2,500.00	
Gaelphobal Ard Mhacha Theas		£1,750.00
Cultúrlann Uí Chanáin		£1,750.00
Muineachán le Gaeilge (Cumann Gaelach)	€0.00	

- Ceadaíodh deontas €2,500 do Mhuineachán le Gaeilge má thagann ann do go leor airgid bhreise faoin bpróiseas athdháilte.

c) Coiste Forbartha

Thug Cathaoirleach an Choiste achoimre ar na nithe a pléadh ag an gcuinniú den Choiste Forbartha agus bhí plé ina leith. Luadh na nithe seo a leanas:

- Go raibh plé ann faoin gCur Chuige Comhpháirtíochta.
- Gur cuireadh nuashonrú ar an bhFóram Forbartha Teanga i láthair an Choiste.
- Glacadh leis na hathruithe ar na Téarmaí Tagartha don Fhóram Forbartha Teanga a bhí á moladh ag an gCoiste Forbartha.

- Glacadh le leasuithe ar an gCiste Infheistíochta do Sholáthar úr Réamhscolaíochta agus Cúraim Leanáí a bhí á moladh ag an gCoiste Forbartha.

d) Coiste Iniúchta

De bharr nach raibh an Cathaoirleach i láthair, thug Leaschathaoirleach an Choiste achoimre ar na nithe a pléadh ag an gcruinniú den Choiste Iniúchta agus bhí plé ina leith. Luadh na nithe seo a leanas:

- Gur faomhadh an dréacht de Chuntais Airgeadais 2023.
  - Faomhadh ráiteas i leith rialúcháin inmheánach airgeadais taobh istigh de na cuntais seo.
- Gur nótáladh 3 thuairisc ón Iniúcháir Inmheánach sna réimsí seo a leanas:
  - Bainistíocht athruithe maidir le híocaíochtaí bainc.
  - Féichiúnaithe ÁIS.
  - Rialachas Corparáideach.
- Faomhadh an leagan is nua den Chlár Rioscaí.

09. Ráiteas Caiteachais go 31 Márta 2024

Chuir an Stiúrtóir Seirbhísí Corparáideacha an Ráiteas Caiteachais go dtí an 31 Márta 2024 i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith. Luadh na rudaí seo a leanas:

- Go bhfuil an buiséad fós ar sprioc.
- Go bhfuiltear fós ag obair ar réitigh do na fadhbanna maoinithe go leanúnach.

10. Comhfhreagras

Ní raibh aon rud nua ann.

11. Aon ghnó eile

Ghabh an Cathaoirleach a buíochas leis an mBord agus leis an bhFeidhmeannas.

12. An chéad Chruinniú Boird eile

Meabhraíodh do chomhaltaí go mbeadh an chéad chruinniú Boird eile ar siúl ar a 28 Meitheamh 2024 i mBéal Feirste.

Regina Uí Chollatáin

Regina Uí Chollatáin
Cathaoirleach
16 Meán Fómhair 2024

Tinreamh ag Cruinnithe Boird in 2024

	26/01/24	08/03/24	26/04/24	28/06/24	13/09/24	01/11/24	13/12/24
R. Uí Chollatáin	✓	✓	✓				
C. McGuinness	✓	✓	X				
K. Ó hEadhra	X	✓	✓				
D. Ó Brolcháin	✓	✓	✓				
L. Rushe	✓	X	X				
F. Nic Giolla Chatháin	✓	✓	✓				
I. Ó Dochartaigh	X	✓	X				
W. Majekodunmi	✓	✓	✓				
N. Ní Chiaráin	✓	✓	✓				
M. Ní Chonghaile	✓	X	✓				
C. Mac Giolla Mhín	✓	✓	✓				
L. Ní Riada	✓	✓	✓				
D. Mac Cárthaigh	✓	X	✓				

Miontuairiscí ón 21ú Cruinniú Boird a tionóladh Dé hAoine 28 Meitheamh 2024 in oifig Fhoras na Gaeilge, Sráid na Banríona, Béal Feirste, agus ar líne ar Zoom

I láthair: R. Uí Chollatáin (Cathaoirleach), C. McGuinness, K. Ó hEadhra, L. Rushe, I. Ó Dochartaigh, D. Mac Cárthaigh, agus D. Ó Brolcháin.

Ar líne: F. Nic Giolla Chatháin, agus W. Majekodunmi.

Ag freastal: S. Ó Coinn (Príomhfheidhmeannach), P. Deeds (Leas-Phríomhfheidhmeannach/Stiúrthóir Seirbhísí Oideachais), B. Mac Craith, S. Ó hEidhin, E. Ní Chorráin, agus K. Johnston (rúnaí miontuairiscí).

Leithscéalta: L. Ní Riada, C. Mac Giolla Mhín, M. Ní Chonghaile, N. Ní Chiaráin, agus S. Keating (Oifig an Phríomhfheidhmeannaigh).

Bhí seisiún gan Feidhmeannas ag an mBord roimh an gcruinniú.

1. Fáilte

Chuir an Cathaoirleach fáilte roimh gach duine chuig an gcruinniú, agus ghabh sí buíochas leis an bhFeidhmeannas as na socrúithe réamhchruinnithe a dhéanamh.

Chuir an Cathaoirleach dea-ghuí an Bhoird chuig N. Ní Chiaráin agus í ag súil le páiste, agus thréaslaigh sí a bhfeachtais do na toghcháin áitiúla le déanaí le C. McGuinness agus le K. Ó hEadhra.

2. Gnó an Chathaoirligh

Tháinig W. Majekodunmi i láthair an chruinnithe ar líne ag an bpointe seo.

Luaigh an Cathaoirleach go raibh nóta scaipthe aici ar chathaoirligh na gCoistí Boird le riachtanais a mheabhrú dóibh maidir le cúrsaí rialachais.

Bhí plé ann ar na ceisteanna seo a leanas a ardaíodh ag an seisiún gan Feidhmeannas:

- Druidim na hOifige Poist sa Rinn
- Obair feasachta pobail maidir le hAcht na dTeangacha

Miontuairiscí ón gCruinniú Boird 26 Aibreán 2024

Cuireadh na miontuairiscí ó Chruinniú Boird 26 Aibreán faoi bhráid an Bhoird agus moladh na leasuithe seo a leanas:

- Leasú ar an mír faoin tuairisc ón gCoiste Iniúchta: gur ball den Choiste Iniúchta, seachas Leas-Chathaoirleach an Choiste, a chuir Tuairisc an Chathaoirligh i láthair an Bhoird.
- Leasú ar an gclár tinrimh: go leasófaí an clár tinrimh lena léiriú nach raibh I. Ó Dochartaigh i láthair.

Glacadh leis na miontuairiscí.

3. Nithe ag éirí as na miontuairiscí

Thug an Príomhfheidhmeannach cuntas ar an gcruinniú le hAire Stáit na Gaeltachta le déanaí agus chuir sé in iúl go bhfuil tuiscint ag an Aire anois ar an tsáinn mhaoinithe ina bhfuil an eagraíocht. Tuairiscíodh gur dhírigh an cruinniú sin ar na cistí maoinithe atá go hiomlán faoi smacht an Aire, seachas maoiniú bonnlíne Fhoras na Gaeilge, agus iarradh ar an Aire Stáit an fhéidearthacht a fhiosrú go maíneofaí scéimeanna pobail Fhoras na Gaeilge tríd an allúntas imfhálaithe don Phróiseas Pleanála Teanga.

Cuireadh in iúl gur fhaomh an CATT pleananna gnó agus corparáideacha Fhoras na Gaeilge go siarghabhálach ag a gcruinniú ag deireadh mhí Bealtaine, go ndearnadh cur i láthair ar an nGaelbhratach agus ar an Scoil Spreagtha, agus nár fógraíodh aon rud maidir le buiséad Fhoras na Gaeilge ná leis na trí fholúntais ar an mBord.

4. Baol Coimhlint Leasa

Nochtadh na baol choimhlinte leasa seo a leanas:

- Go bhfuil baol coimhlint leasa ag P. Deeds, Leas-Phríomhfheidhmeannach/Stiúrthóir Seirbhísí Oideachais i dtaca le Scéim na nImeachtaí Óige agus le Scéim na bhFéilte.

5. Tuairisc na hArdbhainistíochta

Chuir an Príomhfheidhmeannach Tuairisc na hArdbhainistíochta i láthair an Bhoird agus bhí plé ina leith.

Bhí plé ar na ceisteanna seo a leanas:

- An Coiste Comhairleach um Sheirbhísí Gaeilge: Tuairiscíodh go raibh 3 chruinniú den Choiste ann le déanaí agus an tuairisc reachtúil á cur le chéile. Cuireadh in iúl go gcuirfean an tuairisc faoi bhráid an Aire ina dhá cuid: tuairisc agus achoimre ar na príomh-mholtaí, agus plean gnímh níos mionsonraithe ina dhiaidh sin.
- Comharthaíocht dhátheangach i lárionad iompair Bhéal Feirste: Tuairiscíodh go raibh cruinniú ag an bhFeidhmeannas le foireann bhainistíochta Translink faoi cheist na comharthaíochta dátheangaí sa lárionad agus cuireadh in iúl go bhféadfadh Foras na Gaeilge ról feasachta a ghlacadh maidir leis an gceist.
- Cruinniú le Stiúrthóirí Gaeilge na Ranna Coimircíochta: Tuairiscíodh gur pléadh socruithe maoinithe Fhoras na Gaeilge leis an mbeirt stiúrthóirí Gaeilge sna Ranna Coimircíochta agus gurb é an chuma atá ar an scéal nach mbeadh an Roinn ó thuaidh ag cur le maoiniú bonnlíne na heagraíochta.
- Cruinniú le COGG maidir le soláthar téacsleabhar: Tuairiscíodh go mbeidh cás gnó ar acmhainní breise á chur faoi bhráid na Roinne Oideachais ó dheas le téacsleabhair mheánscoile a sholáthar.
- Cruinniú idir an bhFeidhmeannas agus ionadaithe ceardchumainn: Soiléiríodh gur cruinniú rialta le hionadaithe ceardchumainn a bhí ann. Dearbhaíodh freisin gur tionóladh cruinniú leis na hionadaithe ceardchumainn leis an scéal faoi léas oifig Bhéal Feirste a chur in iúl.

Glacadh leis na moltaí seo a leanas:

- Nótáil an Bord a gcinneadh ar an 13 Aibreán 2023 €32,000 sa bhliain a cheadú d'Oireachtas na Gaeilge leis na Gradaim Foilsitheoireachta a riar in 2023, agus dearbhaíodh gur chuimsigh an cinneadh sin na blianta 2024 agus 2025, agus gur chóir tagairt dá réir sin a bheidh sna miontuairiscí ón chruinniú sin.
- Glacadh leis na cinntí athdháilte.
- Glacadh le moladh conradh trí bliana, ar luach €38,008.85 móide CBL sa bhliain, a bhronnadh ar Spectrum chun leabhair a stóráil faoi rialú teochta.
- Tugadh suntas do dhá thuairisc faoi fheachtais ar líne a réachtáladh le déanaí: Creidim Ionat agus Scéal na nGael. Cuireadh in iúl go ndéanfaí cur i láthair don Bhord ar thorthaí Chreidim Ionat ag cruinniú mhí Mheán Fómhair.
- Glacadh le Tuairisc na hArdbhainistíochta.

6. Moltaí maidir le tionscadal an fhoclóra

Tháinig Eagarthóir Sinsearach thionscadal an fhoclóra, P. Ó Mianáin agus Bainisteoir Tionscadail an fhoclóra, C. Breathnach i láthair an chruinnithe ag an bpointe seo.

Rinne P. Ó Mianáin agus C. Breathnach cur i láthair don Bhord ar staid reatha thionscadal an fhoclóra agus cuireadh dhá mholadh faoi bhráid an Bhoird:

- Ollbhuiséad an tionscadail foclóireachta a mhéadú €250,000 (€50,000 sa bhliain) ó €2,500,000 go €2,750,000 le híoc as seirbhísí eagarthóireachta sinsearaí a bhíodh á gcur ar fáil roimhe seo ag baill foirne, ach a chaithfí a cheannach go seachtrach anois. Tuairiscíodh go raibh maoiniú go leor ar fáil sa mhaoiniú imfhálaithe atá curtha ar fáil don tionscadal leis na costais seo a chlúdach.
- Soláthar breise buiséid ar luach €75,000 chun tabhairt faoi fheabhas teicniúil ar shuíomh gréasáin Foclóir.ie sula gcuirfear ábhar an fhoclóra Gaeilge-Béarla agus an fhoclóra aonteangaigh ar an suíomh in 2025. Ach cead an Bhoird a bheith ann, bheadh an soláthar breise seo ag brath ar mhaoiniú breise imfhálaithe ón Roinn ó dheas.

Dearbhaíodh nach bhfuil sé beartaithe faoi láthair leaganacha clóite de na foclóirí Gaeilge-Béarla agus Gaeilge-Gaeilge a sholáthar.

Gabhadh buíochas le P. Ó Mianáin agus C. Breathnach agus d'fhág siad an cruinniú.

Glacadh leis an dá mholadh.

Aontaíodh cúpla leasú ar chlár an chruinnithe.

Glacadh sos ag an bpointe seo.

7. Cur i láthair don Bhord ón Dr Pádraig Ó Duibhir

Tháinig an Dr P. Ó Duibhir i láthair an chruinnithe ag an bpointe seo.

Rinne an Dr Ó Duibhir cur i láthair don Bhord ar an bpleanáil teanga chomhtháite, agus bhí plé ina leith. Thrácht sé ar an tábhacht a bhain le cur chuige ag leibhéal an stáit a chuimseodh gach gné den teanga, cur chuige a léiríodh sa léaráid ag UNESCO ar na riachtanais a bhain le beocht theangacha mionlaidhe. Dearbhaíodh go gcuirfí cóip de na sleamhnáin ar fáil i ndiaidh an chruinnithe.

Gabhadh buíochas leis an Dr P. Ó Duibhir agus d'fhág sé an cruinniú.

8. Tuairisc ó Choistí an Bhoird

a. An Coiste Osradhairc

Thug Cathaoirleach an Choiste cuntas ar na nithe a pléadh ag an gcruinniú den Choiste:

- Tagairtí d'Fhoras na Gaeilge sna meáin.
- Tuairiscí leathbhliana feidhmíochta ón bhFeidhmeannas.
- An córas comhtháite deontais.
- An próiseas comhairliúcháin ar an Treo Straitéiseach don tréimhse 2025-2030.

Ghabh Cathaoirleach an Choiste a bhuíochas leis an bhFeidhmeannas as an obair atá idir lámha acu faoi láthair.

Fiosraíodh an raibh na deacrachtaí leis an gcóras comhtháite deontais réitithe agus cuireadh in iúl go bhfuil na hathruithe is déanaí á dtástáil faoi láthair.

b. Coiste na nDeontas

D'fhág P. Deeds an cruinniú ag an bpointe seo de bharr baol coimhlint leasa.

Thug Cathaoirleach an Choiste cuntas ar na nithe a pléadh ag an gcruinniú den Choiste, agus ghabh sé buíochas leis an bhFeidhmeannas as na moltaí maoinithe a bheith leagtha amach ar ardchaighdeán.

- Scéim na bhFéilte: Glacadh le moladh maoiniú £15,978 agus €5,250 a chur ar fáil do 38 deontaí faoi ghlaoh 2 de Scéim na bhFéilte.
- Scéim na nImeachtaí Óige 2024/25: Glacadh le moladh maoiniú €338,409.65 a chur ar fáil do 81 deontaí faoi Scéim na nImeachtaí Óige 2024/25.

D'fhill P. Deeds ar an gcruinniú ag an bpointe seo.

- Ciste Infheistíochta do Bhunú Soláthar Réamhscolaíochta agus Cúram Leanaí: Glacadh le moladh maoiniú £120,000 thar thréimhse 3 bliana a chur ar fáil do Naíscóil an Phiarsaigh faoin gCiste Infheistíochta do Bhunú Soláthar Réamhscolaíochta agus Cúram Leanaí.

c. An Coiste Iniúchta

Thug Cathaoirleach an Choiste cuntas ar na nithe a pléadh ag an gcruinniú den Choiste:

- Leasuithe ar an bplean iniúchta inmheánaigh de bharr brú foirne.
- Clár Rioscaí Fhoras na Gaeilge.
- An Chairt Seirbhíse athbhreithnithe.
- An t-iniúchadh ar Chuntais 2022 agus 2023.

- Cuireadh an Clár Rioscaí reatha faoi bhráid an Bhoird agus glacadh leis.
- Cuireadh an Chairt Seirbhíse athbhreithnithe faoi bhráid an Bhoird agus glacadh léi.
- Cuireadh in iúl go scríobhfadh Cathaoirleach an Coiste Iniúchta litir chuig an Ard-Reachtair faoin moill leis an iniúchadh ar Chuntais 2022 & 2023.

d. An Coiste Forbartha

Chuir Leas-Chathaoirleach an Choiste tuairisc an Chathaoirligh i láthair an Bhoird agus bhí plé ann faoi stráitéis tionchair a d'fhéadfaí a fhorbairt maidir le cúrsaí maoinithe.

Aontaíodh go gcuirfí na tuairimí éagsúla a léirigh Comhaltaí san áireamh agus dara dréacht den cháipéis á ullmhú, go gcuirfí san áireamh na féidearthachtaí a bhain le ról na gcomhaltaí Boird, agus go gcuirfí leagan leasaithe faoi bhráid an Bhoird ag an gcéad chruinniú Boird eile.

D'fhág F. Nic Giolla Chatháin agus W. Majekodunmi an cruinniú ag an bpointe seo.

Ghabh an Cathaoirleach buíochas le Cathaoirligh agus le comhaltaí na gcoistí, agus le bail na hArdbhainistíochta as a gcuid oibre leis na coistí.

9. Páipéar ar an Scéim Tharmligin

Chuir an Stiúrthóir Seirbhísí Corparáideacha páipéar míniúcháin ar an Scéim Tharmligin faoi bhráid an Bhoird mar eolas.

10. Páipéar ar an bpróiseas athdháilte

Chuir an Stiúrthóir Seirbhísí Corparáideacha páipéar míniúcháin ar an bpróiseas athdháilte faoi bhráid an Bhoird mar eolas.

11. Ráiteas Caiteachais go dtí 31 Bealtaine 2024

Chuir an Stiúrthóir Seirbhísí Corparáideacha an Ráiteas Caiteachais go dtí 31 Bealtaine 2024 faoi bhráid an Bhoird agus glacadh leis. Tuairiscíodh go bhfuil ioncam ÁIS rud beag taobh thiar ón staid ina raibh sé anuraidh.

12. Comhfhreagras

Ní raibh aon chomhfhreagras ann.

13. Aon Ghnó Eile

Tugadh suntas dó go bhfuil Cathaoirleach nuacheaptha ar Bhord Údarás na Gaeltachta agus iarradh go ndéanfaí socruithe go mbeadh comhchruinniú idir Boird Údarás na Gaeltachta agus Fhoras na Gaeilge ag Oireachtas na Samhna i mbliana arís.

Cuireadh in iúl don Bhord go bhfuil an comhairliúchán poiblí ar an Treo Straitéiseach faoi lánseol faoi láthair agus iarradh ar an mBord an scéal a scaipeadh ar a dteagmhálacha.

Ghabh an Cathaoirleach buíochas le comhaltaí boird Fhoras na Gaeilge agus le foireann Fhoras na Gaeilge ach go háirithe as a gcuid oibre.

Chuir an Cathaoirleach críoch leis an chruinniú.

Regina Uí Chollatáin

Regina Uí Chollatáin
Cathaoirleach
11 Samhain 2024

Tinreamh ag Cruinnithe Boird in 2024

	26/01/2 4	08/03/2 4	26/04/2 4	28.0624	13/09/2 4	01/11/2 4	13/12/2 4
R. Uí Chollatáin	✓	✓	✓	✓			
C. McGuinness	✓	✓	X	✓			
K. Ó hEadhra	X	✓	✓	✓			
D. Ó Brolcháin	✓	✓	✓	✓			
L. Rushe	✓	X	X	✓			
F. Nic Giolla Chatháin	✓	✓	✓	✓			
I. Ó Dochartaigh	X	✓	X	✓			
W. Majekodunmi	✓	✓	✓	✓			
N. Ní Chiaráin	✓	✓	✓	X			
M. Ní Chonghaile	✓	X	✓	X			
C. Mac Giolla Mhín	✓	✓	✓	X			
L. Ní Riada	✓	✓	✓	X			
D. Mac Cárthaigh	✓	X	✓	✓			